

W. K. Kavenagh. New York: Chelsea House Publishers, 1973. Vol. 1. XXXVIII, 726 p.; Vol. 2. 727–1668 p.; Vol. 3. XXX, 1669–2639 p.

8. Law and Authority in Colonial America / Ed. By J. A. Billias. Barre: Appleton and Co., 1965. XII, 520 p.

9. Mittelberger G. Reise nach Pennsylvanien im jahr 1750, und Rufreise im Deutchland im jahr 1754. Frankfurt, 1756. 120 s.

10. Lodge H. C. A Short History of English Colonies in North America. New York: The MacMillan Co., 1881. XII, 328 p.

11. Самойло А. С. Английские колонии в Северной Америке в XVII веке. Москва: АН СССР, 1963. 322 с.

12. Beard Ch. A., Beard M. R. A Basic History of the United States. New York: Home Library, 1944. XX, 350 p.

Сердюк І. А.

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії
та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,

ВИБОРЧИЙ ПРОЦЕС 2020 РОКУ В УМОВАХ ЗАПРОВАДЖЕНИХ КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ; ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

При підготовці тез цієї доповіді автор поставив за мету актуалізувати проблемні питання, пов'язані з організацією та проведенням місцевих виборів в умовах запроваджених Кабінетом Міністрів України карантинних обмежень, а також запропонувати шляхи їх вирішення.

Визначальною подією у політичному житті суспільства у 2020 році мають стати місцеві вибори як вияв конкурентної політичної боротьби за здобуття громадянами України представницьких мандатів. Відмінною особливістю цьогорічних виборів є не лише оновлене законодавство, яке регулює суспільні відносини у цій сфері (мається на увазі Виборчий кодекс України), але й ті умови, в яких має відбуватися виборчий процес, здійснюватися народне волевиявлення. Йдеться, передусім, про реакцію держави та стрімке поширення коронавірусної інфекції у світі загалом та Україні, зокрема.

З метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, мінімізації негативних для здоров'я населення наслідків, Кабінетом Міністрів України було прийнято низку підзаконних нормативно-правових актів, а саме: Постанови від 11.03.2020 р. № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», Постанови від 20.05.2020 р. № 392 «Про встановлен-

ня карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», Постанови від 22.08.2020 р. № 641 «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території зі значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» та Постанови від 27.08.2020 р. № 757 «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України».

Вищезгаданими нормативно-правовими актами було введено ряд карантинних обмежень, які з одного боку, є перевіреним практикою ефективним способом запобігання поширенню цієї небезпечної для здоров'я людини хвороби, а з іншого, не лише не сприяють, а навпаки, перешкоджають громадянам у реалізації своїх виборчих прав. А останні, як відомо, є конституційними, а отже, основними, фундаментальними. Більше того, виборчі права громадян є своєрідним маркером стану демократії та верховенства права в державі.

Не вдаючись до характеристики запроваджених Урядом карантинних обмежень, акцентуємо увагу лише на їх можливих негативних наслідках для громадян України, які мають стати активними учасниками виборчого процесу.

1. Існує велика ймовірність того, що окремі категорії громадян, наділених правом голосу, не зможуть реалізувати його в день виборів. Йдеться не лише про осіб, які захворіли на COVID-19 і перебувають на стаціонарному лікуванні, але й тих, хто знаходиться на амбулаторному лікуванні, а також громадян, які контактували із захворілими та змушені піти на самоізоляцію. Те ж саме стосується і наших співвітчизників, які повертаються до України з-за кордону і можуть у день виборів знаходитись у місцях обсервації;

2. Встановлені вимоги перебування обмеженої кількості людей у приміщенні та дотримання безпечної соціальної дистанції можуть суттєво вплинути на інтенсивність голосування, через що не всі бажаючі фізично зможуть потрапити на виборчі дільниці та здійснити своє волевиявлення у визначений законом час. Проте, можливий і інший сценарій, за якого явка громадян на місцевих виборах буде дуже низькою через добровільну відмову від голосування, обумовлену ризиком інфікування на виборчій дільниці.

Задля недопущення можливих негативних наслідків, пов'язаних із запровадженням Кабінетом Міністрів України карантинних заходів, необхідно:

1) на законодавчому рівні передбачити таку модель голосування осіб, які захворіли на COVID-19 і перебувають на стаціонарному чи амбулаторному лікуванні, а також громадян, які контактували із захворілими та змушені піти на самоізоляцію й тих осіб, які повертаються до України з-за кордону і у день виборів знаходиться у місцях обсервації, що дозволяє їм безпечно для інших реалізувати своє активне виборче право;

2) дільничним комісіям за наявності виборців, які не реалізувати своє виборче через існуючу на виборчій дільниці чергу, що утворилася внаслідок перебування обмеженої кількості людей у приміщенні та дотримання безпеч-

ної соціальної дистанції, надати право подовжити час роботи виборчої дільниці, але не довше ніж на 1 годину.

На завершення хотів би зауважити, що загроза поширення на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19 не має бути перешкодою у реалізації громадянами України своїх виборчих прав. Водночас, ця загроза актуалізує іншу, не менш важливу для нашої держави проблему, пов'язану з необхідністю запровадження електронного голосування на виборах і референдумах. Якнайшвидше її вирішення не лише убезпечить здоров'я громадян, але й підвищить легітимність результатів народного волевиявлення.

Сердюк Л. М.

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії
та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЮРИДИЧНІ ГАРАНТІЇ ВИБОРЧИХ ПРАВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ

Питання юридичних гарантій виборчих прав громадян України вирізняється своєю складністю та багатоаспектністю. При підготовці тез цієї доповіді автор поставив за мету уточнити зміст поняття юридичні гарантії виборчих прав громадян України. Для досягнення цієї мети скористаємося гносеологічними можливостями формально-логічних методів аналізу, синтезу та дедукції, а також спеціально-юридичного методу пізнання.

Конституційний припис нетипового характеру, закріплений у статті 1 Основного Закону де-юре визначає Україну суверенною, незалежною, демократичною, соціальною і правовою державою. Хоча принципи демократичної, соціальної і правової держави не можуть бути повністю усвідомленими поза системою, яку вони утворюють, у контексті теми цієї статті Конституції виникає необхідність розкриття змісту принципу правової держави.

У науково-практичному коментарі Основного Закону України відзначається: «Правова держава є визначальним і найбільш змістовним елементом панівного в сучасних розвинутих країнах типу державності. Правова держава являє собою організацію політичної влади, що заснована на визнанні та реальному забезпеченні прав і свобод людини і громадянина, верховенстві права, взаємній відповідальності особи і держави» [1, с. 12].

До суттєвих ознак цього поняття відносять такі: визнання, законодавче закріплення і гарантування державою основних прав і свобод людини і громадянина; верховенство права; поділ державної влади на законодавчу, вико-